

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:			Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:	A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.
Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	ZÁDORY KÁROLY.	FIGULI ANTAL.	
Fél évre	4 „	Egyes szám ára 20 fillér			

Ünnep után.

Midőn a hazafias érzést ápoljuk, midőn az iskolákat ezen érzés melegágyává tesszük, midőn régi dicsőségünk és erényeinknek oltárt emelünk: tudnunk kell, hogy a mult alkotásain felépült jelen, lényegesen különbözik a multtól, hogy a nemzeti érzés, gondolkodás és törekvés hatásának is alkalmazkodnia kell ezen viszonyokhoz; mert a nemzeti önérzet csak akkor éltető, csak akkor egyik alapfeltétele a nemzet életének, ha komolyan megfontolt irányban kifejtett ezéltudatos munkában nyilatkozik. Szüksége van erre a nagy és hatalmas nemzeteknek is, mennyivel inkább szükségünk van erre nekünk kis nemzetnek, melyet a haza határain túl és belül folyton veszély fenyeget. Szükségünk van arra, hogy ne csak a közös remények és közös törekvések érzécpánczéla vétezze a nemzet kebelét, hanem hogy egy gondolat, egy érzés lelkesítsen s a minden téren való haladás komoly feladata legyen a közös feladat, melynek megoldása éppen akkora dicsőséggel jár, mint őseink véres áldozata.

Századok pusztító vihara nem ölhetette ki a magyart, csak megtámadta. De éppen ezek a támadások tanították meg a nemzetét arra, hogy csak úgy biztosíthatja magának e hont, ha megőrzi nemzeti sajátosságait, ha átlplántálja az utódokba a nemzeti érzületet s azok tudatával bírnak azon igazságnak, hogy a nagy világon számunkra nincs más támaszunk mint önmagunk.

A nemzeti érzés hivatott plántálói, jövőnk alapvető lelkes munkásai: a népnevelők, a nép-

tanítók, vármegyénk kulturájának apostolai Petrozsényben gyűltek egybe s tanuságot tettek arról, hogy nem csak tudatával bírnak magasztos feladatuknak, hanem nemes, becsvágygyal meg is felelnek nemzeti hivatásuknak. Két napot töltött falaink között a Hunyadmegyei Általános Tanítótötestület. Örömmel megosztottuk velük otthonunkat, tűzhelyünk melegét s igyeketünk magyar vendégszeretettel kellemessé tenni itt tartózkodásukat s midőn immár visszatértek iskoláikba, azon ohajtással veszünk tőlük búcsút — a viszont látás reményében —, hogy adjon nekik a magyarok nagy Istene erőt a falaink között hirdetett s itt érintett magasztos eszmék s nemzeties törekvések megvalósításához.

Isten hozta, Isten vezérelje a nemzet nap-számosságait, népnevelésügyünk lelkes apostolait!

A Hunyadmegyei Ált. Tanítótötestület közgyűlése.

A zsiljárasi tanítói kör meghívására, Petrozsényben tartotta ez évi rendes közgyűlést Hunyadvármegye tanítótötestülete. Folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor érkeztek várva-várt kedves vendégeink hozzánk. Midőn a vonat berobogott, a bányatársulat zenekara rázendítette a Rákóczy indulót s felzúgott az eljenzés.

A községi képviselőtestület nevében és megbízából Nagy Miklós községi képviselő üdvözölte a tanítótötestületet rokonszenves, szép beszéddel. Majd Fekete József a járási tanítói kör elnöke üdvözölte a kártársakat igen szép és hazafias beszéddel, felemlítvén, hogy a járási s községi hatóság, a bányatársulat — élén a lelkes bányagazgatóval —, az ipartötestület s társadalmi életünk minden osztálya meleg szívvel, magyar vendégszeretettel várta a tanítótötestület.

Nehéz János a megyei tanítótötestület elnöke köszöntö meg tartalmas, szép beszédben a lelkes fogadtatást,

melynél jelen volt a járási, községi hatóság a helybeli tanári s tanítói tötestület, a bányatársulat tisztai kara az ipartötestület díszszéklője alatt s társadalmi éltünk kiváló tagjai igen szép számmal.

Zene szóval vonult fel az impozáns menet a Wagner szallodához, hol 11 órakor Nehéz János elnök megnyitotta a gyűlést, felolvastatott a szép és tartalmas titkári jelentés, továbbá a pénztárnok jelentése, melyek helyeslőleg, tudomásul vétettek, majd az indítványok tárgyalattak.

Délután 2 órakor csoportokra oszolva megtekintették vendégeink a petrozsényi és petrillai bányaműveket, érdeklődéssel hallgatva azok szaksterü ismertetését. Többen kirándultak Szurdukba, Romániába.

Este 8 órakor kezdődött a hangverseny. A Wagner szalloda nagyterme csaknem kicsinynek bizonyult a hallgatóság befogadására. Az ülohelyeket az urhölgyek foglalták el.

Kéler „Nyitány”-át a b.-társulat teljes zenekara zajos tetszést keltve a szokott precizitással játszotta s a közkíváratnak engedve programmon kívül a „Toros-Indulót” játszotta el.

Esztérgályos Gusztáv: „A Sok és a Kevés”-ről igen érdekes felolvasást tartott, zajosan megéltjezték.

Hevesi és Hetényi „Tavas” című egyfelvonásos vígjátékában a szereplők kivétel nélkül remekeltek. Joanovits Katicza k. a. szép, kedves és élénk „Helená”-jával magával ragadta az intelligens nagyközönséget, Nikolajevics Platoné urnő találóan s meggyerősen személyesíté „Sophiét”, Vargha Domokos rokonszenves és értelmes önkéntes volt; Fekete József — egyszeri próba után — a káplárt kifogástalanul személyesíté s „Veiler Viktor” „Egy katoná” szerepét szintén jól játszotta. A műkedvelőket külön-külön s együttesen is zajosan megtapsolta a közönség.

Blom F. „Virágstutógás” című kvartettjét Pán, Oppert, Zemann, Jersina, Hinkl, Tauch, Tonhazy, Dufek Schreier és Thierjung kitünő hangszereléssel s precizitással játszottak s közkíváratra megismételték. Ródl

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A petrozsényi bányaművek s a társulat kulturális és egyéb intézményei.

A Salgó-Tarjáni Köszénbánya Részvény — Társulat petrozsényi bányáit, általán a Zsilvögyi szén-medenceze földtani viszonyait már ismertettük.

Hogy milyen hazafias, kulturális missziót teljesít, mily áldásos közgazdasági munkásságot fejt ki itt ezen nagy iparvállalat, arra nézve, bizonyítékul közöljük a bányaművekre vonatkozó rövid ismertetésből az alábbi kivonatot:

Kulturális és egyéb intézmények.

a) Iskolák és templomok.

A társulat kötelekezéséhez tartozó személyzet gyermekeinek tanítását és nevelését részben társulati, részben állami tanítók, részben képzett apácák végzik. A társulat két iskolát tart fenn, egyet Petrozsényben, egyet Aninoszán, 1 illetve 2 tanítóval. Petrozsényben állami iskola van 6 tanerővel, Petrilla-Deákánán és Lónyay-gyarmaton egy-egy tanerővel. Az állami tanerők fél fizetését, továbbá az állami tanítók és iskolák, valamint a zárdai leányiskola tüzelő-anyagszükségletét a társulat utalványozza. Ezenkívül a zárdai-leányiskola két tanítójának fizetését fedezi. A Petrozsényben létesített középiskolát (gymnasiumot) is évi 700 koronával segélyezi.

Az itteni egyházak a gör. keleti és gör. katoliku-

son kívül a bánya fejlődésével együtt létesültek. A társulat utalványozza ez időszertint a róm. kath. esperes és káplán, a gör. kath., ág. evang. és hely. hitv. evg. lelkészek fizetését. A róm. kath., gör. kath., hely. hitv. evg., ág. evg. és görög kel. templomok a társulat támogatásával létesültek, az építési költségek egy részét, a róm. kath. templomnál egészben a társulada viselte.

b) Kórház és egészségügyi szolgálat.

A kórház Petrozsényben a Deákgyarmaton fekszik. Beosztása — tekintve, hogy 30 év előtt épült — ha a modern kor követelményét nem elégíti is teljesen ki, elég ezélszerű és viszonyainknak megfelelő. A kórszobák száma 6, melyekben 24 ágy van elhelyezve. Nagyobb betegedés esetére egy második épület van fentartva de ez utóbbira mindedig nem volt szükség. A kórházi szolgálatot két orvos, egy kórházi segéd, három ápolónő, apácák, a „Szegény Ferenczrendiek” szerzetből végzik. Aninoszán egy képzett betegápoló áll alkalmazásban, ki sérülések esetén az első segélyt nyújtja.

A szülészeti teendőket négy okleveles szülész nő végzi. A lakások és mellékhelyiségek fertőtlenítésére és tisztítására az orvosok főfelügyelete alatt négy lakásmester ügyel fel. A kórház és az egyes munkatelepek külön jégvermekkel rendelkeznek.

Az egészségügyi viszonyok elég kedvezők. Leggyakrabban fellépő kör a malaria és a légzőszervek hurutos-lobos bántalmái; hevenyfertőző kórok ritkábban s akkor is csak szörványos esetekben lépnek fel.

A betegedési esetek az 1895—1899. években a munkások és családtagjaik, valamint a nyűgbérezettek között a következők voltak.:

1895-ben	5825
1896-ban	7314
1897-ben	6655
1898-ban	7825
1899-ben	6405

A halálozási arány a megbetegedéshez viszonyítva nagyon kedvező, így

	Betegedési eset	Halál-eset	%	a lélekszámra
1896-ban	7314	153	=2.09	23
1897-ben	6655	81	=1.22	12
1898-ban	7825	127	=1.62	20
1899-ben	6405	78	=1.22	12

Az üzemél az 1896—1899-ik évben munka közben a következő sérülési esetek fordultak elő:

1896-ban	269	sérülés, ezek közül halálos	5
1897-ben	376	„	4
1898-ban	466	„	6
1899-ben	351	„	2

Tisztviselői nyugdíjalap és társulada.

A tisztviselőkről munkaképtelenség esetére a tisztviselőnyugdíjalap gondoskodik, ugyanezen alap részesíti azok özvegyeit és árvaít is pénzbeli járandóságban. A nyugdíjalapba a tisztviselők évi fizetéseinek nagyságához mérten 3—5 százalékát fizetik. A fizetés emelésnek 50 százaléka szintén a nyugdíjalapba fizetendő. Teljes nyugdíjra 35 évi szolgálat jogosít. A nyugdíjalap vagyona ez idő szertint 1,103.790,13 korona. E nyugdíjalapnak a petrozsényi bányagazgatóságának 13 tisztviselője tagja, 39 családtaggal,

Frigyas „Valami a természetből” című felolvasása érdekesítő s tanulságos volt. Gabányi „Loco” monológját Bakos József distingváltan s ügyesen adta elő. Sternád Albert hévvel, lelkesedéssel, szépen szavalta Petőfi remek költeményét „A ledőlt szobor”-t. Faust „Operagyűlégi”-jével zárta be a b.-zenekar a minden tekintetben magas színvonalon állott zeneestélyt, mely után táncmulatság következett s hajnalig tartott.

A tulajdonképpeni közgyűlésről melynek tanácskozása magas színvonalon állott (térzsűke miatt) jövő számunkban referálunk, valamint az iskolák látogatásáról is.

Szombaton délután két órakor 120 terítékű társasbéd volt a Wagner szállodában. Felköszöntéseket mondtak Nehéz János t. t. elnök, a királyra, Szöts János főesperes Wlasits kultuszminiszterre, Janza V. szolgabíró Petrozsény vendégeire; Brozsik Pál n.-ági igazg. tanító a bányatársulat s igazgatóságára s Henrik főmérnökre; Váradi Vilmos a tanítónőkre; Elek Kálmán Réthy L. kir. tanfelügyelőre; Boga Károly képezdei igazgató Petrozsény közönségére, Heinrich Viktor főmérnök a tantestület vezetésére, Zádory Károly szerkesztő a megyei tantestületre, Szathmáry Elek ig. tanító Janza szolgabíróra; Szöts J. a tantestület elnökére Nehéz Jánosra; Boga K. Szöts főesperesre, Elek K. a petrozsényi ipartestületre. Végül a tantestület elnöke megköszönte a szíves fogadtatást. Az ebéd kifogástalan volt.

A községi közgyűlésből.

Petrozsény község képviselőtestülete f. hó 24-én tartott közgyűlésén jelen voltak: Figuli Antal m. bíró, Dombora László és Héjas József jegyzők, Dr. Weisz József k. orvos, Varjassy István közgyám, Kohn Rezső, k. pénztárnok, Dr. Boststein Samu, Henrik Viktor, Kantner János, Grosz Hermann, Marek Mór, Nagy Miklós, Pick Samu, Dr. Schulek Jenő, Schreiner József, Stern Adolf, és Zádory Károly, községi képviselők.

Figuli Antal m. bíró annak bejelentése után, hogy a bíró szabadságon van, mint rendszerinti helyettese s így a közgyűlés elnöke a közgyűlés tagjainak szíves üdvözlése mellett d. u. 4 órakor az ülést megnyitja s felkéri Dombora László jegyzőt a tárgyalandó ügyek előterjesztésére.

Dombora László jegyző szomorú kötelességet teljesít, midőn a képviselő testület egy buzgó és érdemes tagja, Kendrey Gyulának f. hó 3-án történt elhalálozását bejelenti s előterjeszti, hogy az előjáróság Petrozsény község közönsége nevében koszorút helyezett a boldogultnak ravatalára s fájdalmas részvétét tolmácsolta az elhunynak özvegye előtt.

Mély fájdalomnak érzetével örökíti meg Petrozsény község képviselőtestülete Kendrey Gyula volt k. képviselőemlékét s mélyen sujtott özvegyét igaz részvételnek kifejezésül erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeli.

A társulása az altiszteket és munkásokat betegséglük esetére ingyen orvosi, kórházi gyógykezelésben részesíti s részükre díjmentesen gyógyszereket nyújt, körpénzt valamint temetkezési segélyt utalványoz és őket munkaképzettségük esetén rendes nyugdíjban, özvegyeiket és árvaikat állandó segélyezésben részesíti.

A társulása e szerint a betegsegélyezési és nyugbérallapra oszlik, a melybe az altisztek és munkások ke. resetüknek 3—3 százalékát fizetik.

A körpénz gyermekeknek napi 40, felnőttnek napi 60 fillér. munka közben történt sérülés esetén 80 fillér, illetve 1 korona 20 fillér. A temetkezési segély munkásnál 30 és 40 korona, családtag halála esetén 4 és 8 korona. Nyugbérre csak nyolcz szolgálati évvel bíró tagnak van igénye, kivéve ha a tag munkában sérült meg. A nyugbér altiszteknél a havi bér alapján számított ki. A nyugbér 8 év után a havi bér 20 százaléka, mely évenként 1 és fél százalékkal emelkedik. A vajúr legkisebb nyugbéré 8 év után havi 14.40 kor. legnagyobb nyugbér 40 szolgálati év után 48.98 korona. Az özvegyek férjük nyugbérének felét kapják özvegyi nyugbér gyanánt. Az árva nevelési pótléka maximum 2.50 korona havonként.

A társulának ez idő szerint 2213 tagja van, nyugbért élvez 104 férfi, 100 özvegy és nevelési pótlékot 105 gyermek.

A társulása összes bevétele 1900-ban: 118.968.77 korona, összes kiadása: 100.029.85 korona volt.

Vagyon a következőképpen gyarapodott:

1894 végén volt	172.391.74	korona
1895	198.493.26	„
1896	224.033.52	„

A póttárgysorozat előterjesztése után Dr. Rosenberg I. sajnálkozását fejezi ki a felett, hogy a közgyűlés többszöri rendelkezése dacára a mult ülése hozott határozatok végrehajtásáról az előjáróság, illetve a jegyző nem tesz jelentést, ezt tárgysorozatba fel sem veszi. Mire a közgyűlés rendelkezéséhez képest a mult ülés jegyzőkönyve felolvasatott s a határozatok végrehajtása akadályairól jelentés tétetett s a közgyűlés által tudomásul vétetett.

Dombora László jegyző bemutatja az 1900 évi pótköltségvetést, mely Schreiner J., Henrik V. és dr. Rosenberg I. képviselők indítványára napi rendről levétetett s elrendelte a közgyűlés, hogy a számvizsgáló bizottság beadott észrevételeire adandó ellenészrevételezéssel s a mult évi zárszámadással együtt terjesztessék az a f. é. nov. 7-ikére kitűzött közgyűlés elé.

1902. évi zárszámadást és vagyonleltárt Dombora L. jegyző bemutatja, mire dr. Rosenberg I. megjegyzi hogy az oly kevésbé felel meg a helyes, a tárgyalási alapul elfogadható költségelőirányzat kellekeinek, hogy azt még kiindulási alapul sem lehet elfogadni. Ezen felül indítványozza, hogy az előjáróságot illetve Dombora L. jegyzőt rója meg a közgyűlés azon menthetlen mulasztásért, hogy a szabályrendelet határozott rendelkezése ellenére több mint két hónapi késedelemmel terjeszti elő a költségvetést. Ugy ő, mint Schreiner József rámutatnak a költségvetés szembeütlő hiányaira s indítványukat elfogadva rosszaságát fejezi ki a közgyűlés a menthetlen késedelemért, mulasztásért s elrendeli, hogy megfelelőleg helyesbítve s felszerelve a jövő hó 7-én tartandó közgyűlés tárgyalására előkészíttessék.

A legutóbbi közgyűlésben 80.000 korona rövid lejáratu kölcsön szavaztatott meg a község háza építésére s egyéb közüzélre. 30 nap közbevetésével ezuttal névszerinti szavazással egyhangulag elhatározta a közgyűlés a jelzett kölcsön felvételét s Andreics János, Kantner János és dr. Rosenberg Ignác k. képviselőket megbízta a kölcsönügylet lebonyolításával, a kötvény aláírásával és az összeg felvételével.

A községi szabályrendelet tervezet elkészítésére kiküldött bizottság munkálátát mint előadó: Zádory Károly bizottsági tag részletesen ismertet s a bizottság álláspontjának indokolása mellett a tervezetet egész terjedelmében felolvassa s beható megvitatás után a határozati javaslat értelmében:

Helyeslőleg tudomásul veszi Petrozsény község képviselőtestülete, hogy a községi szabályrendelet-tervezet elkészítésére kiküldött bizottság a munkabeosztásra az ügyvitelre vonatkozó intézkedéseket a szervezetet érdeklő rendelkezésektől elkülönítve terjesztette a községi közgyűlés elé s ezáltal módot nyújtott arról, hogy a vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1899. évi december hó 29-én és 1900. évi má-

cius hó 30-án tartott közgyűléséből 373/1899. k. gy. és 6244/1900. alisp. számú határozatával jóváhagyott statutum joghatályának érintése nélkül a közigazgatás követelményeinek a lehetőségig megfelelő munkabeosztást és ügyviteli szabályzatot életbeléptethesse.

Az egészben és részleteiben letárgyalt s behatóan megvitatott ügyviteli szabályzatot a képviselőtestület elfogadja némi kiegészítések eszközzésével a bizottságot újból megbízta s felkéri, hogy eként pótolva a nov. 7-én tartandó közgyűlés elé újból betérjessze, már most elrendelvé, hogy a munkabeosztás és ügykezelés ezen szabályzat értelmében történjék.

Hogy a községi tisztviselők és alkalmazottaknak módjában álljon a munkakörükhöz beosztott ügyeket eleve is beható tanulmányozás tárgyává tenni, elrendeli a közgyűlés az elfogadott ügyviteli szabályzat kinyomtatását, hogy minden érdekelt tisztviselő és községi alkalmazott az őt érdeklő rendelkezésre nézve tájékozást szerezhessen. Elrendeli egyidejűleg a közgyűlés, hogy minden egyes hivatalhelyiségben ezen ügyviteli szabályzatnak megfelelő kivonata egész terjedelmében kifüggesztessék.

Községi orvosi állás rendszeresítése, a vasut feletti átjáró létesítése, a község ház építése, Vajna Zsuzsanna kérvénye feletti határozatokról (térzsűke miatt) jövő számunkban referálunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A vasárnapi munkaszünet. Tudvalevőleg a petrozsényi kereskedelmi alkalmazottak azon kérelemmel járultak a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a törvénynek az ipari munkaszünetelésére vonatkozó rendelkezése Petrozsényre is kiterjesztessék. Ezen kérelmet pártolta az aradi iparkamara s az itteni tekintélyes kereskedők nagyobb része is. Ezen ügyben a nevezett minisztérium ekként határozott: „55430 sz. VIII. Tekintetes Mara László úrnak. Hunyadvármegye Alispánjának. A petrozsényi és vidéki kereskedelmi alkalmazottaknak közvetlenül hozzám benyújtott két rendbeli folyamodványát, melyben az ipari munka vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. XIII. t. cz. végrehajtása tárgyában hivatali elődöm által 1892 évi március hó 5-én 14837 sz. a. kiadott rendelet II. a. 2 pontjában foglalt kivételes helyzetnek Petrozsény község területére vonatkozólag leendő hatályon kívül helyezését kéri, valamint Grosz Herman és társai petrozsényi kereskedőknek ugyancsak közvetlenül hozzám benyújtott folyamodványát, melyben a kereskedelmi alkalmazottak fentemlített kérelmével szemben, továbbá is a jelenlegi állapot fenntartásáért esedeznek.” Alatt ide csatolva azzal küldöm le Alispán úrnak, értesítse folyamodókat, miszerint a petrozsényi és vidéki kereskedelmi alkalmazottak emli-

1897 végén volt	244.128.60	korona
1898	266.316.22	„
1899	279.811.12	„
1900	298.750.34	„

ebből értékpapírokba van elhelyezve 201.609.26 korona.

A Nógrád megyei és Hunyad megyei bányák évi termelése átlag 14.000.000 q.

A társulat igazgatósága az elnökön kívül 10 tagból áll.

A társulat Budapesten egy központi igazgatóságot tart fenn. Ez igazgatóság hatáskörébe tartozik a bányák termékeinek értékesítésén és anyag beszerzésén kívül mindama a társulatot érdeklő ügyek elintézése, a mi nem szigorúan technikai kérdés, a melynek megoldását a bányai igazgatóságok végzik a hozzájuk beosztott személyzettel.

I. A központi tisztviselők száma 10 irodasegédet együtt 33; ezek

- 1 irodafőnök-czégvezető,
- 1 intéző czégvezető,
- 1 intéző,
- 1 főkönyvelő,
- 1 főhivatalnok,
- 1 főpénztárnok és
- 17 hivatalnok.

II. Salgótarjánban és petrozsényben egy-egy bányagazgató vezetése alatt bányai igazgatóságok vannak szervezve, még pedig megfelelő technikai és adminisztratív munkát végző személyzettel.

Még pedig van!

a) A salgótarjáni bányagazgatóságnál:

- 2 bányagondnok,
- 1 főbányamérnök,
- 1 gépészmérnök,
- 11 bányamérnök,
- 8 adminisztratív tisztviselő,
- 2 orvos,
- 13 tanító.

b) A petrozsényi bányagazgatóságnál:

- 3 főbányamérnök,
- 2 bányamérnök,
- 8 adminisztratív tisztviselő,
- 2 orvos,
- 3 tanító.

A tisztviselők száma 23+59=82.

Az altisztek száma 230.

A munkások száma 6000

Az alkalmazottak családtagjainak száma 35.000.

Ezen utóbbi tény, hogy a társulat által előidézett pénzforgalomból mintegy 35.000 lélek él és ezek az államnak a társulattal együtt adóznak, magában véve is számottevő körülmény. Ide nem számítottuk azokat az egyéneket, kik a társulat bányamiveléséhez szükséges anyagokat készítik széles e hazában, továbbá azokat sem, kik munkásaink részére az élelmi szereket szolgáltatják, t. i. azokat, kik közvetve a társulat által előidézett pénzforgalomból élnek és a kiknek száma legalább 15.000 lélekre tehető. Így a társulat körülbelül 50.000 léleknek nyújt módot a megélhetésre.

tett kérelmét teljesíthetőnek nem találtam, mivel azok az indokok, s különösen a határszéli községek vonatkozólag a munkaszünet szempontjából a szóban levő kivételes helyzetet létesítse, tudomásom szerint a határszéli községek túlnyomó részére nézve jelenleg is fenállanak s így a kérdéses rendelkezést általánosságban megszüntetni indokoltnak nem találok s most említett általános rendelkezés alól pedig csupán Petrozsény községre nézve kivételt tenni annyival kevésbé kívánok, mert az idézett rendelet kérdéses rendelkezése csak facultativ természetű s így ha egyes kereskedők az az által nyújtott kedvezményt igénybe venni nem óhajtják, mi sem áll útjában annak, sőt elenkezőleg munkásvédelmi szempontból csak is helyeselhető, hogy azok saját elhatározásukból folyólag alkalmazottjaiknak a vasárnapi munka szünetelését lehetővé tegyék. Budapest, 1901. szeptember 13. A miniszter helyett: Cseörgeő s. k. államtitkár (P. H.).⁴⁴ Biztos tudomásunk szerint most maguk a kereskedők megújítják a kérelmet s teljesítésére küldöttségileg felfogják kérni a minisztert. Biztosra vehető, hogy ezen esetben a kormány meg fog győződni arról, hogy az ügy nem csupán a kereskedelmi alkalmazottak érdekét érinti s nem fog kitérni a jogos kérelem teljesítése elől.

— Az ipartörvény revíziója tudvalevőleg kiváló érdeklődéssel foglalkoztatja a m. kir. kormányt. A kereskedelemügyi miniszterium kiküldötte: dr. Andor Endre min. titkár f. hó 23-án Petrozsényben tanulmányozta az ipart érdeklő viszonyokat s gyűjtötte a figyelembe vétel tárgyát képező adatokat és sok tekintetben hasznos utbaigazítást adott az ipartestület előjáróságának. A miniszteri kiküldött tiszteletére este a polgári olvasókör helyiségében társas vacsorát adott az ipartestület előjárósága, melyen s z á m o s a n vettek részt, amidőn Zádory Károly szerkesztő mondott köszönetet a min. titkárnak azért, hogy Petrozsény és vidéke iparviszonyait tanulmányozás tárgyává tette, mire a miniszteri kiküldött kijelentette, hogy a miniszter elterjesztendő jelentésében hűségesen felfogja feltüntetni Petrozsény és vidéke jelentőségét s kiváló méltánylást érdemlő viszonyait. A miniszteri kiküldött innen Aradra s onnan Csabára távozva folytatja tanulmány útját.

— A petrozsényi takarékpénztár létesítése immár biztosítva van. A részvények már jegyezve vannak s tudomásunk szerint 8—10 részvényt lehet még jegyezni Marek Mór úrnál. A közönség régi ohajtása teljesül a takarékpénztár létesítésével.

— Az agglegény sorsa. Ahol a társasélet nem fejlődött ki teljes virágában, az agglegénynek rossz dolga van. Amíg fiatal, csak megjárja valahogy, de ha megvénül és ha öreg korában szerelmes lesz... Akkor kezdődik csak a baj. A mi agglegényünk szerelmes. Szegény leányt szeret. Szegény leányt oltár elé vinni egy szegény agglegénynek kész veszedelem! Mit tegyen? Tanácskozik jó barátaival, gyógyító balsamot keres szerelmes szívére. Mindhiába. A józan ész és barátai azt tanácsolják neki, hogy házassága által egy szegényből ne csináljon két koldust. Lelkének egyensúlya kezd inogni. Már-már lemondani készül az életéről, midőn megjelen előtte szerető anyja képe, kinek ő az egyetlen kenyéradója, támasza. Előtte lebeg imádtottjának szerelmes tekintete. A szív szeretete folyton harcra áll az ész józanságával és ismerősei úgy bánnak vele, mint a kibe csak hálalni jár a lélek... Egy napon azután hivatalából sürgős ügyben kérték lakására. Két órta már. Minden bevezetés nélkül egy rakás pénzt olvastak le asztalára. Ellenértékül csak a nyerő sorsjegyet kérték Török A. és Tsa bankháza (Budapest, V., Váci-körút 4/a.) kiküldöttei, akik azért jöttek, hogy a nagy nyereményt kifizessék. Anya és fia örömkönynyezve, egymás nyakába borulnak és épp e pillanatba érkezik a most már szerencsés leányzó is. Az eljegyzésen a vendégek számtalan lelkes pohárköszöntőkben emlékeztek meg a szerencséhez bankházzal és egyhangulag hangoztatták a beszéd végén: „Éljen a szerencsét hozó Török bankház!”

— „Érmelléki első szőlőoltványtelep” Nagy Kágya hirdetését a t. cz. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Apróságok az állatvilágból.

Murray angol utazó szemtanúja volt a Pyreneusokban egy jelenetnek, mely nemcsak az eszet, felfurcsult, hanem némely állat házasságtörésben nyilvánuló hűtlenségét is erősen jellemzi és bizonyítja. Egy sasfészek életét szemlélve, észrevette egyszer a nevezett utazó, hogy a sasfészekből a himsas kirepül, bizonyára zsákmány után. Az otthon maradt nőtényt csakhamar egy

nagy moesári kánya felkeresi s rövid udvarlás után a madarak kirepült királyának fejére ráteszi az ismeretes másik koronát, aztán odébb áll. A hűtlen királyné erre egy közel eső forráshoz repül, megfürdik benne, toalet-jét rendbe hozza s mintha mi sem történt volna, fészkebe visszaszál. Hát eddig ez mind természetesnek tűnik fel s könnyen érthető a fürdés is; csak hogy gyanút kelt mégis és nem nyomhatjuk el azon gondolatunkat, hogy: nem azért fürdött-e meg a hűtlen királyné oly gyorsan és nagy igyekezettel, hogy az átható kányaszagot — a titkos szerető-e parfümjét — magáról lemossa, hogy az a visszaérkező férjben gyanút ne kelthessen.

Murray, ki tovább tanulmányozta e királyi pár viselkedését, biztosít, hogy a család sikerült, a himsas gyanút nem fogott, mi több: ugyanaz a házasságtörési jelenet több napon át megismétlődött. Ugyan mi történék, történék-e valami új, ha a hűtlen királyné azt az ylang ylang illatot magáról lemosni elmulasztaná, vagy azt tenni akadályozva volna.

Murray a döntő sors szerepére vállalkozva, a forrást eltorlaszolta úgy, hogy ahhoz a sas-nőtény többé nem férhetett.

S íme a szerelmes jelenet után a királyné megint fürdeni szállott, nagy erőfeszítéseket is tett, de sikertelenül a vízhez jutáshoz. Mityvölt mit tenni, visszatért szagos, deranzsirt toaletben palotájába.

Miféle kedélyállapotban várta haza királyi férjét, az nem tudható, de a kedély valami nyugodt nem lehetett.

A férj pedig jött. Karmai között termetes zsákmánnyal, ijesztő szárnyasattogással jött s fészkeére leereszkedett. Alig azonban egy pár szempillantás múlva, megdöbbenve, rikácsolva szárnyra kelt megint s néhány-szor megkövályogva a fészek felett, iszonyó erővel lecsapott a hűtlenre, annak mellét szétmarszangolta s aztán ledobta egészen a tátongó mélységbe.

Azt a második koronát a fején a kányaszagban megérezte.

HIRDETÉSEK:

Meghívó.

A „Petrozsényi Takarékpénztár Részvénytársaság” 1901. november hó 9-én d. u. 5 órakor a Wagner szálló nagytérképében alakuló közgyűlést tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Petrozsény, 1901. október hó. 25-én.

Az alapítók:

Marek Mór, Klein Mór Örökösei, Herz Arnold, Pik és Ulmann Lipót.

Sz. 1200/1901

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1901. évi V. 641 számú végzése következtében Liszer és Droth cég javára petrozsényi Kozák Lajos ellen 201 kor. 40 fillér s jár. erejéig 1901. évi augusztus hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 1374 kor. — fillre becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorzat, bolti állványok és liquörös hordók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 641/2 számú végzése folytán 201 kor. 40 fill. tökekövetelés, ennek 1901 évi február hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 65 kor. 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Petrozsényben alperes lakásán leendő eszközlésre 1901. november hó 12-ik napjának d. e. 1/21 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pujon, 1901 évi október hó 20-án.

Rácz József,

kir. bír. végrehajtó.

Fogorvos.

Dr. Cserey Zsigmond a budapesti fogászati Klinika volt assistense állandóan Déván telepedett meg.

Rendel fog- és szájbetegeknek
9—12 és 2—5-ig.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jóállással.

Élőkerítés.

Gleditsia cseméték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfaj. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékelik. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 forint.

Diócséméték. Oriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra nem fordítanak, városon, falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényban a főútcán KRAUSZ JÓZSEF-né 763 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Midőn ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy az ősmert modern fogtechnikai műveletet a legjobbnak bizonyult módszer szerint végzem.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitűnő anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs ujdonság.

Kiváló tisztelettel:

Edenburg Armand

Mauthner-féle virág- és veteménymagvak

Portland és román cement, stukatur-nád.

Tűzkár elleni
biztosítási
ügynökség.

Élet- és baleset
biztosítási
ügynökség.

Van szerencsénk a n. é. közön-
ségnek b. tudomására adni, hogy Petro-
zsénybe a fő-utcán lévő

festék- és vasáru

üzletünkben,

minden, a vas- szakmához tartozó áruczik-
kek, *ecsetek*, mindennemű *fegyverek*
dusválasztékban és jutányos áron sze-
rezhetők be.

Tisztelettel:

Stern Adolf és Tsa.

Vidéki megrendelések pontosan eszkö-
zöltetnek.

Kitűnő borostyánkő olaj, máz-festék.	37—42	Flobert-fegyver és töltvények.
--	-------	--------------------------------------

Asfalt fedél-lemez, melyhez kátrány nem szükséges.

Salgó-Tarjani vastengely.

Kocsiraktár és kár- pitos-üzlet.

Petrozsényben a Mátyásutczában be-
rendezett kocsiraktárunkban dús választék-
ban áll. a n. é. közönség rendelkezésére
a legjutányosabb feltételek mellett a tá-
masztható igényeknek megfelelő

hintó- és kocsi készlet.

Ezen szakmába vágó saját készítmé-
nyeink jóságáért kezességet vállalunk.

Kocsiraktárunk létesítésével alkalmas
kivánnunk nyújtani a mélyen tisztelt érde-
kelteknek arra, hogy e tekintetben felme-
rülő szükségletüket helyben s minden tek-
intetben előnyesebben kielégíthessék.

Ocska kocsikat ujjakkal becsérélünk,
kocsikat fényezünk és kijavítunk.

Kárpitosüzletünkben minden, ezen
szakmába vágó munkálatokat a legjutányo-
sabb feltételek mellett s kifogástalanul
végzünk.

Petrozsény, 1901. szept. hó 20.

Szokol Miklós és Szeszák Ferencz.

Üzletátvétel.

Jakabfi Rezső ur *fűszer-, csemege-, ter-
mény- és vasüzletének* átvétele alkalmá-
val, van szerencsém Petrozsény és vidéke tisz-
telt közönségének, minden tekintetben gazdagon
berendezett raktáramat azon kéréssel becses fi-

gyelmébe ajánlani, — hogy ezen üzletet azon
teljes bizalomban részesíteni kegyeskedjék, mely-
ben eddig is részesülnie volt szerencséje.

Jutányos áokról, kifogástalan jó áruk pon-
tos kiszolgálásáról kezeskedve s a tisztelt kö-
zönség jóakaratu pártfogását kérve, — maradok
Petrozsény, 1901 október 6-án.

kiváló tisztelettel:
Szűszer Mihály,

Szövetraktár és férfiszabó üzlet.

Az őszi idény beálltával s a téli idény kö-
zeledtével van szerencsém Petrozsény és vidéke
mélyen tisztelt uri közönségének nagybecsű figye-
lmébe ajánlani, a Főutczán az OPREA-féle házban
megnyitott s dusan berendezett

férfiszabó üzletemet.

Legfőbb törekvésem odairányul, hogy legjobb mi-
nőségű gyapju szövetek és segédanyagok felhasz-
nálásával s pontos és kifogástalan kiszolgálással
— részletfizetésre is — szolid árak mellett a szí-
ves megrendelők igényét kielégítem.

Bármily megrendelésnek a modern szabászat
terén szerzett szakismeretemmel és kiváló ízléssel
megfelelek.

Kivánatra szövetmintákkal az árak megjelölésével készséggel szolgálok.

Tisztelettel:

Spitzer FABIÁN.

Kiváló szerencse

Török-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.
öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk
nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélytűsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab.
osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek
fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000 koronát,
egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami fel-
ügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervezeti árai betétei
a következők:

egy nyolczad $(\frac{1}{8})$	frt — 75 vagyis 150 korona
egy negyed $(\frac{1}{4})$	150 " 3.— "
egy fél $(\frac{1}{2})$	3.— " 6.— "
egy egész $(\frac{1}{1})$	6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében
küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk
azonnal de legkésőbb

f. év november hó 5-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

B A N K H Á Z A

Budapest, V., Váci-körút 4/a

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4.
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet-körút 54.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény leosztásának eseteiben.
1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Körön	nyeremény
1 jutalom	600,000
1 ny. á	400,000
1 " "	200,000
1 " "	100,000
1 " "	90,000
1 " "	80,000
1 " "	70,000
1 " "	60,000
1 " "	40,000
1 " "	30,000
1 " "	25,000
1 " "	20,000
1 " "	15,000
1 " "	10,000
31 " "	5,000
67 " "	3,000
3 " "	2,000
432 " "	1,000
763 " "	500
1336 " "	300
90 " "	200
31700 " "	170
39000 " "	130
49000 " "	100
50 " "	80
39000 " "	40
29000 " "	40
50,000 nyert és jut. összegben	13,167,000

Rendelőlevél levárandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérlek részre tervezettel együtt küldeni. I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos

utánvételezni kerem
postautóvalnyal küldöm.
mellekelem bankjegyekben (béljegyekben.)
) A nem tetsző törlendő.

Az összeget — korona összegben

Pontos cím: